

Jaarverslaggeving 2018

Stichting Bardo

Hoofddorp

Inhoud

	Pagina
1. Bestuursverslag.....	2
2. Balans per 31 december 2018.....	6
3. Resultatenrekening over 2018.....	7
4. Kasstroomoverzicht over 2018	8
5. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	9
5.1 Algemeen	9
5.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva	10
5.3 Grondslagen voor resultaatbepaling	11
5.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht.....	12
5.5 Toelichting op de balans per 31 december 2018.....	13
5.6 Toelichting op de resultatenrekening over 2018.....	15
5.7 Overige toelichtingen	18
6. Overige gegevens	19
6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	19
Colofon.....	23

1. Bestuursverslag

Voorwoord

Landelijk stond de palliatieve zorg ook in 2018 volop in de aandacht. Vanuit de overheid wordt het tegengaan van de fragmentarisering actief gestimuleerd. De coöperatie palliatieve zorg (PZNL) zal daar een belangrijke rol in moeten krijgen. De bekostiging van de geestelijke verzorging wordt verbeterd door subsidiëring van VWS via de netwerken palliatieve zorg. De koepelorganisatie Associatie Hospicezorg Nederland (AHZN) werkt in samenwerking met organisatie adviesbureau Berenschot aan een eenduidig kostprijsmodel. Zij pleit voor een eigenstandige financiering en versimpeling van de nu gefragmentariseerde bekostiging. Ook kondigen de AHZN en de VPTZ (Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg Nederland) in 2018 de intentie tot verregaande samenwerking aan.

Binnen Bardo is in 2018 gestaag verder gebouwd aan de dienstverlening. Bij Bardo's Ondersteuning thuis wordt via 't Trefpunt meer en meer maatwerk dienstverlening geïnitieerd en ontwikkeld. Heel gericht wordt vanuit de behoefte en vraag in klein verband invulling gegeven aan nieuwe vormen van psychosociale begeleiding.

Het scholingsprogramma voor professionals is in 2018 goed gewaardeerd en grotendeels kostendekkend georganiseerd. Ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Palliatieve Zorg heeft Bardo voor het algemene publiek een filmavond in het Oude Raadhuis in Hoofddorp georganiseerd (financieel mede mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden).

Het hospice kent in 2018 een gelijkmatige, hoge bezetting. De waardering voor de zorg (bron: www.Palliatief.Qualiview.nl) is in 2018 verder gestegen tot een 9,4 (2017: 9,2) .

Algemene informatie

Statutaire naam: Stichting Bardo

Vestigingsplaats: Hoofddorp

Stichting Bardo heeft tot doel het verlenen en ontwikkelen van palliatieve zorg waaronder het exploiteren van een huis voor palliatieve zorg, alsmede het ontwikkelen en uitdragen van palliatieve kennis en kunde door onder andere het voorlichten en (doen) opleiden van zorgprofessionals, mantelzorgers en het algemeen publiek.

Bestuur/directie en Raad van Toezicht

De stichting wordt vertegenwoordigd door directeur-bestuurder M. Sonneveld. Zij is voor onbepaalde tijd benoemd in deze functie door de Raad van Toezicht.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de activiteiten van de stichting.

De Raad van Toezicht van Stichting Bardo bestaat uit vijf onbezoldigde leden, te weten:

Dhr. R Steenbeek (voorzitter)

Dhr. S. Hartman

Dhr. A. Beeker

Dhr. M. Witte

vacature

De Raad van Toezicht keurt op voorstel van de directeur-bestuurder de begroting, jaarrekening en het inhoudelijke jaarplan goed, tevens houdt deze toezicht op het door de directie gevoerde beleid. De Raad van Toezicht heeft in 2018 vier keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder.

Activiteiten en financiële positie

In 2018 zijn 114 mensen opgenomen in Bardo Hospice. De bezettingsgraad is over het gehele jaar gelijkmatig verdeeld en kwam gemiddeld uit op 79% (2017: 71%). De verblijfsduur kent een wisselend verloop en is gemiddeld 24 dagen. Door de consultants palliatieve zorg en de inzet van vrijwilligers zijn 110 mensen in de thuissituatie ondersteund en begeleid.

De bedrijfsinkomsten zijn 16% gestegen ten opzichte van 2017, terwijl de bedrijfslasten zijn toegenomen met 2%. Het jaar is afgesloten met een positief saldo van € 297.038. De totale opbrengst van de zorgcontractering via Amstelring bedroeg € 1.894.303, dit betreft 77% van de totale inkomsten. De personeelskosten vormen de grootste kostenpost met € 1.686.186 (door externe factoren bepaald) (79% van de totale lasten). Het positieve saldo is met name ontstaan door de hogere bezettingsgraad in combinatie met de invoering van het integrale tarief in 2018. Het integrale tarief (niet voorzien en door externe factoren bepaald) is een middeling tussen Persoonlijke Verzorging (PV), Begeleiding (BG) en verpleegkundige zorg (VP). Bardo levert in verhouding meer PV en BG (lager tarief dan VP) waardoor het effect van het integrale tarief hoog is. De stijging komt neer op een (eenmalige) stijging van 13%. Bovendien is de VWS subsidieregeling vrijwilligers (+ 32%) toegenomen.

In 2018 is het interne transitietraject grotendeels afgerond. De teams werken zelfstandig en de organisatie is aangepast door de introductie van de regisseur zorgproces en de regisseur bedrijfsvoering.

De tevredenheidsonderzoeken onder medewerkers en vrijwilligers zijn opnieuw uitgevoerd. Het gemiddelde waarderingscijfer van de beroepskrachten kwam uit op een 7,5 en van de vrijwilligers op een 7,9.

In het kader van de Arbo wetgeving is de zogenaamde drie-jaarlijkse RIE (risico inventarisatie en evaluatie) uitgevoerd.

Het ziekteverzuim is in 2018 gedaald naar 5%, terwijl deze in 2017 9,4% bedroeg.

Drie verpleegkundigen hebben hun baan opgezegd, hiervoor zijn nieuwe mensen geworven. Het team aan beroepskrachten bestond uit gemiddeld 19,5 fte.

In de loop van 2018 zijn 17 vrijwilligers gestopt en 28 begonnen als vrijwilliger. Eind 2018 bedroeg het aantal vrijwilligers dat actief is voor Bardo 158.

In december 2018 vond de eind-audit plaats voor het PREZO keurmerk Hospicezorg. Daarnaast is Bardo in de zomer via Amstelring ge-audit in het kader van de ISO certificering. Beide audits zijn met goed gevolg afgerond en de certificeringen zijn verlengd.

Begin 2018 heeft Bardo een zogenaamde Privacy Risk Assessment laten uitvoeren in het kader van de AVG. Het plan van aanpak wat hieruit voortkwam is in de loop van 2018 uitgevoerd met behulp van een externe consultant.

Op het gebied van de ICT hebben de nodige veranderingen plaats gevonden. Aansluiting op het glasvezelnetwerk en verbetering van de Wifi ontvangst zijn belangrijke ontwikkelingen. Daarnaast heeft de via Amstelring ingezette overgang van MS Office naar Google Suite veel aandacht en energie van het team gevergd.

In het najaar van 2018 heeft Bardo in navolging van Amstelring, 'Caren Zorgt' geïmplementeerd. Dit maakt inzage en toegang in het zorgdossier mogelijk voor patiënten en naasten.

In het gebouw is gewerkt aan de verbetering van de uitstraling met de upgrade van het interieur in de ontvangstruimte, het Trefpunt en gedeeltelijk in de patiëntenkamers. Het betreft de eerste fase van dit project, dat financieel mogelijk gemaakt is door de Stichting Vrienden. Midden in de zomer is Bardo geconfronteerd met rioolproblemen, hetgeen geleid heeft tot de vervanging van het riool gedeeltelijk onder het pand en het plein voor Bardo (kosten verhuurder).

Voornaamste risico's en onzekerheden

In het begin 2018 en halverwege het jaar is het risicoprofiel van Bardo bijgesteld en voorgelegd aan de Raad van Toezicht. De systematische inventarisatie van de risico's op het gebied van ethiek en integriteit, cliëntbelang, financiën, marktpositie, juridisch vlak, personeel, ICT en politiek is geüpdatet en tevens beter presentabel gemaakt. De inschatting van de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet en de impact daarvan zijn opnieuw gewogen.

In algemene zin kan gesteld worden dat de risicobereidheid van Bardo overwegend risicomijdend is. De Stichting heeft geen winstoogmerk. De financiële middelen die Bardo zijn toe vertrouwd, worden alleen besteed aan de doelstellingen. Bardo is lerend ten aanzien van het consequent managen van de risico's en in het vinden van de optimale balans tussen innovatie en voorzichtigheid.

Op de belangrijkste risico's zijn beheersmaatregelen ingezet om de kans op en impact van het risico te verkleinen. Deze risico's hangen samen met de relatief geringe omvang van de organisatie en de kwetsbaarheid van een eenhoofdige bestuur en de samenwerking met een grote zorgpartner. Een aantal risico's is in de loop van 2018 uit de inventarisatie verdwenen door adequate beheersing.

De financiering van hospicezorg is nog steeds een 'vreemde eend in de bijt' onder (in het geval van Bardo) de beleidsregel Wijkzorg. Indicering van zorg en de levering van de zorg verschillen van de reguliere wijkzorg. Tegelijkertijd nemen controles door de hoofdaannemer Amstelring en de zorgverzekeraars toe. Het uitleggen en aantonen van de verschillen en de actuele levering is een aandachtspunt en vormt een risico. Landelijk wordt hierop geanticipeerd door toe te werken naar een eenduidig kostprijsmodel.

Wat gaat 2019 brengen?

Flexibel en adequaat inspelen op de (veranderende) zorg- en ondersteuningsvraag, de optimale inzet van ieders talent en de versteviging van het organisatorische fundament blijven belangrijke focuspunten in 2019. De laatste punten met betrekking tot de transitie en de organisatie zullen worden afgerond. De overlegstructuur wordt aangepast en de back office zal worden uitgebreid met één medewerker. Naast de regisseur zorgproces zal ook de bedrijfsvoering beter gecoördineerd worden door een regisseur bedrijfsvoering. Met de focus van deze tactische laag zal de dienstverlening aan zorgvragers en andere belanghebbenden verder geoptimaliseerd kunnen worden.

De scenario's voor de toekomst in relatie tot de samenwerkingspartners en de mate van gewenste zelfstandigheid zullen in de eerste helft van 2019 zowel intern als met de stakeholders opnieuw onderzocht worden.

Samen met de Stichting Vrienden van Hospice Bardo zal fase 2 van de verbetering van de uitstraling en vernieuwing van het interieur worden aangepakt.

Bovendien zullen voor de zomer van 2019 de zonnepanelen op het dak van het pand geplaatst worden. Dit wordt financieel mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden.

Bardo is van betekenis voor een ieder die te maken heeft met de laatste levensfase. Of het nu gaat om ondersteuning & begeleiding, opname in het hospice of voorlichting en educatie. Mensen in de meest kwetsbare fase van hun leven geven hun vertrouwen aan de medewerkers en vrijwilligers van Bardo. Dagelijks biedt het team van Bardo met betrokkenheid en toewijding dat dat wat nodig is. Ook in 2019 is dat hetgeen wat wij willen blijven doen!

Marion Sonneveld
8 april 2019

Jaarrekening

2. Balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
ACTIVA			
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	1	257.787	35.838
Liquide middelen	2	<u>621.989</u>	<u>600.678</u>
Totaal vlottende activa		879.776	636.516
Totaal activa		<u>879.776</u>	<u>636.516</u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	3	505.218	438.180
Bestemmingsreserves	3	230.000	-
Totaal eigen vermogen		<u>735.218</u>	<u>438.180</u>
Kortlopende schulden			
Overige kortlopende schulden	4	<u>144.558</u>	<u>198.336</u>
Totaal kortlopende schulden		144.558	198.336
Totaal passiva		<u>879.776</u>	<u>636.516</u>

3. Resultatenrekening over 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	2.045.277	1.736.090
Subsidies	252.874	192.271
Niet-gebudgetteerde zorgprestaties	116.667	111.038
Overige bedrijfsopbrengsten	<u>30.268</u>	<u>70.713</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	2.445.086	2.110.112
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	1.686.186	1.663.504
Overige bedrijfskosten	<u>461.455</u>	<u>445.661</u>
Som der bedrijfslasten	2.147.641	2.109.165
BEDRIJFSRESULTAAT		
	297.445	947
Financiële baten en lasten	407-	260-
RESULTAAT BOEKJAAR		
	<u>297.038</u>	<u>687</u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Toevoeging (+) / Onttrekking (-):		
Algemene reserve	67.038	687
Bestemmingsreserves	230.000	-
	<u>297.038</u>	<u>687</u>

4. Kasstroomoverzicht over 2018

	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			297.445		947
Veranderingen in werkkapitaal:					
- vorderingen	1	-221.949		127.494	
- kortlopende schulden	4	-53.778		45.286	
			<u>-275.727</u>		<u>172.780</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			21.718		173.727
Ontvangen interest		<u>-407</u>		<u>-260</u>	
			<u>-407</u>		<u>-260</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			21.311		173.467
Mutatie geldmiddelen			<u>21.311</u>		<u>173.467</u>
Stand geldmiddelen per 01 januari			600.678		427.211
Stand geldmiddelen per 31 december			<u>621.989</u>		<u>600.678</u>
Mutatie geldmiddelen			<u>21.311</u>		<u>173.467</u>

5. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

5.1 Algemeen

Algemene gegevens

Stichting Bardo is statutair (en feitelijk) gevestigd te Hoofddorp, op het adres Burgemeester Jansoniushof 11 en is geregistreerd onder KvK nummer 61278963.

De belangrijkste activiteiten zijn het verlenen en ontwikkelen van palliatieve zorg in de ruimste zin van het woord waaronder het exploiteren van een huis (of huizen) voor palliatieve zorg, alsmede het ontwikkelen en uitdragen van palliatieve kennis en kunde door onder andere het voorlichten en (doen) opleiden van zorgprofessionals, mantelzorgers en het algemeen publiek.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018 dat is geëindigd op 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake jaarverslaggeving voor zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders is vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.3 Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd worden aan dit boekjaar toegerekend voor zover dit geen fundamentele of materiële fouten betreft. Fundamentele of materiële fouten worden retrospectief verwerkt.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden van Stichting Amstelring groep verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest en bankkosten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat zal worden voldaan aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

5.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

5.5 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Debiteuren en overige vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Debiteuren	2.975	8.703
Overige vorderingen:		
Te vorderen Stichting Amstelring groep	200.115	-
Te vorderen Stichting Vrienden Hospice Bardo	1.488	-
Overige overlopende activa	53.210	27.135
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>257.787</u>	<u>35.838</u>

Alle debiteuren en overige vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

2. Liquide middelen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Bankrekeningen	621.989	599.841
Kas	-	837
Totaal liquide middelen	<u>621.989</u>	<u>600.678</u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

3. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

<i>Algemene reserve</i>	2018	2017
	€	€
Saldo per 1 januari	438.180	509.734
Correctie i.v.m. fouterstel	-	72.241-
Resultaatbestemming	67.038	687
Saldo per 31 december	<u>505.218</u>	<u>438.180</u>

In 2017 is geconstateerd dat in voorgaande jaren opgebouwde verlofrechten en niet betaalde 'meer' uren ten onrechte niet in het resultaat van betreffende jaren is opgenomen. Het betreft hier een materiële fout welke middels correctie i.v.m. fouterstel wordt weergegeven.

<i>Bestemmingsreserve behoud kwaliteit zorg-dienstverlening</i>	2018	2017
	€	€
Saldo per 1 januari	-	-
Resultaatbestemming	200.000	-
Saldo per 31 december	<u>200.000</u>	<u>-</u>

Deze bestemmingsreserve is ingesteld met ingang van 2018 ter behoud van het huidige kwaliteitsniveau van de zorgdienstverlening.

<i>Bestemmingsreserve toekomstige positionering</i>	2018	2017
	€	€
Saldo per 1 januari	-	-
Resultaatbestemming	30.000	-
Saldo per 31 december	<u>30.000</u>	<u>-</u>

Deze bestemmingsreserve is ingesteld met ingang van 2018 ter dekking van kosten die voortkomen uit onderzoek naar de gewenste positionering van Bardo op middellange termijn.

4. Kortlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Crediteuren	29.634	31.252
Overige schulden:		
Te betalen Stichting Amstelring groep	-	8.761
Te betalen Stichting Vrienden Hospice Bardo	-	175
Opgebouwde verlofrechten	48.237	64.208
Overige overlopende passiva	66.687	93.940
Totaal kortlopende schulden	<u>144.558</u>	<u>198.336</u>

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De jaarlijkse huurverplichtingen bedragen ongeveer € 137.000. De huurovereenkomst loopt tot 31 december 2021.

Op het moment van het opmaken van de jaarrekening is de materiële controle van CZ over de jaren 2016 (2 dossiers) en 2017 (1 dossier) nog niet afgerond. De uitkomst van deze controle is ongewis.

5.6 Toelichting op de resultatenrekening over 2018

Zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Zorgcontractering (Onderaanneming)	1.894.303	1.596.935
Artsenbesteding	150.974	139.155
	<u>2.045.277</u>	<u>1.736.090</u>
Zorgcontractering bestaat uit de volgende onderdelen:		
Persoonlijke verzorging	-	1.373.621
Verpleging	-	166.077
Casemanagement	-	57.237
WLZ	54.481	-
ZVW	1.838.414	-
Overige	1.408	-
	<u>1.894.303</u>	<u>1.596.935</u>

Subsidies

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	252.874	192.271
	<u>252.874</u>	<u>192.271</u>

Niet-gebudgetteerde zorgprestaties

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Eigen bijdragen en betalingen cliënten	116.667	111.038
	<u>116.667</u>	<u>111.038</u>

Voor het verblijf in Bardo hospice wordt een eigen bijdrage in rekening gebracht van € 40,00 per dag.

Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten Leerhuis	11.212	5.610
Vergoeding voor uitgeleend personeel	16.708	57.819
Bijdrage Stichting Vrienden Hospice Bardo	-	4.500
Overige opbrengsten	2.348	2.784
	<u>30.268</u>	<u>70.713</u>

Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Personeel in loondienst bij Amstelring		
Lonen en salarissen	1.230.624	1.279.482
Andere personeelskosten	<u>77.803</u>	<u>70.157</u>
Subtotaal	1.308.427	1.349.639
Personeel niet in loondienst	<u>377.759</u>	<u>313.865</u>
Totaal personeelskosten	<u><u>1.686.186</u></u>	<u><u>1.663.504</u></u>

De Stichting heeft geen personeelsleden in dienst. Er waren gedurende 2018 gemiddeld 19,5 personeelsleden op basis van fulltime eenheden gedetacheerd (2017: 19,5 fte).

Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	65.381	62.692
Algemene kosten	149.647	162.593
Patiënt- en bewoners gebonden kosten	6.644	7.133
Onderhoud en energiekosten:		
Onderhoud	67.650	50.092
Energiekosten	<u>35.922</u>	<u>28.383</u>
Subtotaal	103.572	78.475
Huur	136.211	134.768
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>461.455</u></u>	<u><u>445.661</u></u>

Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Renteopbrengsten	10	26
Bankkosten	<u>417-</u>	<u>286-</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>407-</u></u>	<u><u>260-</u></u>

Bezoldiging directeur bestuurder

De bezoldiging van de directeur bestuurder is als volgt:

Functionaris	M. Sonneveld	
Funcienaam	Directeur/Bestuurder	
In dienst vanaf	1 februari 2010	
Deeltijdfactor	100%	
	2018	2017
	€	€
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, einde- jaarsuitkering en andere vaste toelagen)	94.359	90.707
Winstdelingen en bonusbetalingen	-	-
Totaal beloning	94.359	90.707
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	-	-
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaal- baar op termijn	10.062	9.018
Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband	-	-
Totaal bezoldiging	<u>104.421</u>	<u>99.725</u>

De leden van de Raad van Toezicht voeren hun werkzaamheden onbezoldigd uit.

Honoraria accountant

<i>De honoraria van de accountant zijn als volgt:</i>	2018	2017
	€	€
Controle van de jaarrekening 2016	-	3.630
Controle van de jaarrekening 2017	-	12.100
Controle van de jaarrekening 2018	12.500	-
Niet-controlediensten	862	-
Totaal honoraria accountant	<u>13.362</u>	<u>15.730</u>

5.7 Overige toelichtingen

Resultaatbestemming

De bestuurder stelt voor om het resultaat over het boekjaar 2018 ten gunste te brengen van de Algemene reserve en de bestemmingsreserves 'Behoud kwaliteit zorgdienstverlening' en 'Toekomstige positionering'. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere c.q. afwijkende gebeurtenissen na balansdatum

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De directeur/bestuurder van Stichting Bardo heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld te Hoofddorp, d.d. 8 april 2019.

De Raad van Toezicht van Stichting Bardo heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de Raad van Toezicht vergadering van 15 mei 2019

Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

Directeur/Bestuurder

M. Sonneveld

Raad van Toezicht

R. Steenbeek

A. Beeker

S.A. Hartman

M.F. Witte

6. Overige gegevens

6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

registeraccountants

Adres • Marconibaan 59 B
3439 MR Nieuwegein
Postadres • Postbus 584
3430 AN Nieuwegein

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Bardo te Hoofddorp

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Bardo te Hoofddorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bardo op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 655 Zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bardo zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 655 Zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 655 Zorginstellingen, Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 655 Zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 655 Zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de

jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 16 mei 2019

CROP registeraccountants

Drs. D. Davelaar- Kemp RA

Colofon

Dit jaarverslag is gemaakt door Stichting Bardo.

Postadres

Postbus
2130 AB Hoofddorp

Bezoekadres

Burgemeester Jansoniushof 11
2131 BM Hoofddorp

Telefoon: +31 (0)20 333 4700

Fax: +31 (0)20 333 4701

E-mail: info@hospicebardo.nl

Internet: www.hospicebardo.nl

Reproductie van (gedeelte van) de inhoud van dit jaarverslag is alleen toegestaan indien schriftelijke toestemming is verkregen.